

Huvudman

Lindesbergs kommun
kommun@lindesberg.se

Beslut

2024-06-14
Dnr 2023:5702
Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Lindbackaskolan i Lindesbergs kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 18 december 2023

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser bestämmelser kring det övergripande kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck, frånvaro, anmälan till rektorn om särskilt stöd, åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2023 genomfört en tillsyn av Lindbackaskolan i Lindesbergs kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande övergripande kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck, frånvaro, anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram, skolans arbete för att skapa studiero, åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling, extra studietid, studiehandledning på modersmålet, individuella studieplaner, och betygssättning.

Skolinspektionen har den 18 december 2023 beslutat att förelägga Lindesbergs kommun att senast den 15 april 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande bestämmelser kring det övergripande kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck, frånvaro, anmälan till rektorn om särskilt stöd, åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling, skolans arbete för att skapa studiero och betygssättning (åtgärd 12). Senast den 19 juli 2024 ska Lindesbergs kommun även ha vidtagit ytterligare åtgärder avseende bristen rörande betygssättning (åtgärd 11). Vidare har Skolinspektionen tilldelat Lindesbergs kommun en anmärkning rörande att starta en frånvaroutredning.

Efter att ha begärt och beviljats anstånd med att inkomma med svar, har Lindesbergs kommun den 24 april 2024 samt den 11 juni 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Lindesbergs kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Övergripande kunskapsområden

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn tillsammans med lärare och övrig skolpersonal den 16 januari 2024 genomfört en informationsinsats för skolpersonalen och lärare om kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck. I samband med redovisningen av vidtagna åtgärder har Skolinspektionen tagit del av det underlag som presenterades genom informationsinsatsen.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår vidare att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. Det framgår att detta sker genom årsplaner där det säkerställs att samtliga årskurser på skolan får ta del av kunskapsområdet återkommande i utbildningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 § skollagen)

Av läroplanen för grundskolan (Lgr22) framgår att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi. (Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag)

Av läroplanen för grundskolan framgår vidare att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om området sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. (Lgr22, 2.2 Kunskaper)

Av läroplanen för grundskolan framgår också att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. (Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rektorn tillsammans med representanter från elevhälsan har identifierat och dokumenterat vilka elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro. Av redovisningen framgår vidare att när en utredning av en elevs frånvaro har inletts har frånvaron anmälts till huvudmannen. Av inlämnad dokumentation i samband med redovisningen framgår när dessa elever har anmälts till huvudmannen.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att det har startats en frånvaroutredning för den elev som vid tiden för tillsynen, trots upprepad och längre frånvaro, inte utretts. Av redovisningen framgår att frånvaroutredningen har genomförts i samråd med eleven, elevens vårdnadshavare och elevhälsan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att barn som är bosatta i Sverige har skolplikt och rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning (7 kap. 2 och 3 §§ skollagen).

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli (7 kap. 17 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från verksamheten, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig

frånvaro, ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte anses obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn den 17 januari 2024 genomförde en informationsinsats där samtliga lärare och övrig skolpersonal informerades om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen har i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder tagit del av det underlag som presenterades genom informationsinsatsen.

Av redovisningen framgår vidare att rektorn, tillsammans med samtliga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, den 8 februari 2024 har identifierat och dokumenterat vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Skolinspektionen har i samband med huvudmannens redovisning tagit del av denna dokumentation där 136 elever har identifierats.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. (3 kap. 7 § skollagen)

Av skollagen framgår även att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap 34 § andra stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn den 17 januari 2024, genom en informationsinsats, klargjort för samtliga lärare och övrig skolpersonal om skyldigheten för all skolpersonal att vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Skolinspektionen har i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder tagit del av det underlag som presenterades genom informationsinsatsen.

Av redovisningen framgår vidare att det under perioden den 8 januari 2024 till den 10 april 2024 har gjorts 13 anmälningar där elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling i samband med verksamheten. I samband med redovisningen av vidtagna åtgärder har Skolinspektionen tagit del av fem kränkingsanmälningar där åtgärder och uppföljning framgår.

Av redovisningen framgår även att rektorn den 17 januari 2024 har informerat all skolpersonal om skollagens reglering kring hur disciplinära åtgärder kan och får användas.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att personal får vidta omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas trygghet. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja bland annat våld

och kränkningar. En åtgärd får dock endast vidtas om det står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

Av skollagen framgår att om en lärare eller annan personal får kännedom om att en elev har blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla det till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de angivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Av skollagen framgår även att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap 34 § andra stycket skollagen)

Av läroplanen för grundskolan (Lgr22) framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet (2.8 Rektorns ansvar). Det framgår vidare att alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling (2.1 Normer och värden). Det framgår även att skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan (2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn den 17 januari 2024, genom en informationsinsats, klargjort för samtliga lärare och övrig skolpersonal att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen enligt lärarens instruktioner, eller om de utgör extra anpassningar alternativt

särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Av redovisningen framgår vidare att eleverna på skolan tog del av denna information mellan 17 och 19 januari 2024. Skolinspektionen har i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder tagit del av det underlag som använts när skyldigheten har klargjorts.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning har upprättats. Skolinspektionen har i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder tagit del av de skriftliga rutinerna. Av inlämnad dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med redovisningen framgår att rutinerna har beslutats av rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det vid undervisning endast får förekomma sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd. Rektorn eller en lärare får dock om det finns särskilda skäl tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall. (5 kap. 4 a § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 5 kap. 4 b-4 d §§ skollagen. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att i grundskolan ska rektorn eller en lärare få omhänderta en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning för att förebygga störningar i undervisningen eller för att förebygga kränkande fotografering eller filmning. Rektorn ska även få besluta att mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid skoldagens början och återlämnas senast vid skoldagens slut. Rektorns beslut får avse högst ett år i taget. (prop. 2021/22:160, s. 108)

Av förarbetena framgår vidare att det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (prop. 2021/22:160, s. 235)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygssättning (åtgärd 12)*Omständigheter som ligger till grund för bedömningen*

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rektorn den 17 januari 2024 genom en informationsinsats klargjort skyldigheten för lärare att de särskilt ska beakta resultaten på de nationella proven. Skolinspektionen har i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder tagit del av det underlag som presenterades genom informationsinsatsen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår vid betygssättning enligt 19 och 20 §§ i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (10 kap. 20 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att en lärare inte kan bortse från resultatet på ett nationellt prov, som är välkonstruerat och noga utprövat och som utvecklats just för att vara ett stöd vid betygssättningen. Att provet särskilt ska beaktas vid betygssättningen understryker att resultatet på ett nationellt prov normalt sett har en större betydelse än vilket annat enskilt prov eller bedömningsunderlag som helst Med "särskilda skäl" avses sådana situationer där det finns ovanliga och särskilt beaktansvärda omständigheter som gör att den betygssättande läraren ska kunna göra ett avsteg från bestämmelsens huvudregel. (prop. 2017/18:14 sid. 26)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Hans-Göran Arvidsson. Utredaren Malin Lindberg har varit föredragande i ärendet.